

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

ZKA

ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE
NATIONAL AUDIT OFFICE

IZVEŠTAJA O REVIZIJI GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA MINISTARSTVA INDUSTRIJE, PREDUZETNIŠTVA I TRGOVINE ZA 2025. GODINU

Priština, Jun 2026.

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1 Revizorsko mišljenje

2 Nalazi i preporuke

3 Pitanja rešena tokom procesa revizije

4 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Potvrдно pismo

Dodatak II: Objašnjenje u vezi sa različitim vrstama mišljenja primenjeno od NKR-a i drugih delova revizorskog izveštaja

1 Revizorsko mišljenje

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine za godinu koja se završila 31. decembra 2025. godine, u skladu sa Zakonom o generalnom revizoru i Nacionalnoj kancelariji reviziju Republike Kosovo i Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Revizija je sprovedena da bi nam se omogućilo da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usklađenosti sa autoritetima.¹

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Revidirali smo godišnje finansijske izveštaje Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine (MIPT), koji sadrže izveštaj o prihodima i isplatama gotovine, izveštaj o izvršenju budžeta i napomene uz finansijske izveštaje, uključujući sažetak značajnih računovodstvenih politika i drugih izveštaja², za godinu koja se završila 31. decembra 2025. godine.

Prema našem mišljenju, osim uticaja pitanja opisanih u paragrafu Osnova za kvalifikovano mišljenje, godišnji finansijski izveštaji Ministarstva Trgovine, Preduzetništva i Industrije predstavljaju istinit i objektivan prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva za javni sektor, po osnovi gotovinskog računovodstva, Zakonom br. 03/L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

B1 Potencijalne obaveze ministarstva u GFI-u su precenjene za 240.500 €.

B2 Neplaćene obaveze u GFI su potcenjene za 36.443 €.

Opširnije, videti potpoglavlje 2.1 Pitanja koja utiču na revizorsko mišljenje.

Revizija je sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Prema ovim standardima, naše odgovornosti su opisane u nastavku, u odeljku izveštaja pod nazivom „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. U skladu sa INTOSAI-P-10, ISSAI 130, Etičkim kodeksom NKR-a i drugim relevantnim zahtevima za reviziju finansijskih izveštaja budžetskih organizacija, NKR je nezavisan od revidiranog subjekta. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Revidirali smo da li su procesi i osnovne transakcije u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proističu iz zakonskih propisa koji se primenjuju na revidirani subjekt u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Po našem mišljenju, osim efekata pitanja opisanih u odeljku Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije sprovedene u procesu izvršenja budžeta Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz zakonskih propisa koji se primenjuju na revidirani subjekt u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Osnova za zaključak

- A1 U četiri (4) slučaja, došlo je do lošeg upravljanja procesom prijema računa i izvršenja isplata. To je rezultiralo sudskim sporovima i dodatnim rashodima za budžet ministarstva.
- C1 Za dva završena projekta industrijskih parkova u ekonomskim zonama vrednih 2.366.512 €, ministarstvo nije završio procedure za prenos vlasništva na odgovarajuće opštine.
- A2 Ugovor „Renoviranje kancelarija KIESA“ u vrednosti od 171.603 € nije realizovan u skladu sa ugovorenim rokom i ministarstvo nije preduzelo nikakve radnje za produženje roka ugovora i nastavak obezbeđenja izvršenja.
- B3 U tri (3) slučaja, uočili smo radna mesta vođena sa zamenicima van zakonski dozvoljenih rokova i ne u skladu sa zakonodavstvom na snazi.

Opširnije, videti potpoglavlje 2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti.

Revizija je sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Prema ovim standardima, naše odgovornosti su opisane u nastavku, u odeljku izveštaja pod nazivom „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. U skladu sa INTOSAI-P-10, ISSAI 130, Etičkim kodeksom NKR-a i drugim relevantnim zahtevima za reviziju finansijskih izveštaja budžetskih organizacija, NKR je nezavisan od revidiranog subjekta. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da pruže osnovu za naš zaključak.

Odgovornosti menadžmenta i rukovodećih/upravljačkih organa za godišnje finansijske izveštaje

Generalni sekretar je odgovoran za pripremu i na objektivan način prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima računovodstva za javni sektor - Finansijsko izveštavanje po osnovi gotovinskog računovodstva. Generalni sekretar je takođe odgovoran

za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, koje utvrđuje da su neophodne kako bi se omogućila priprema finansijskih izveštaja, bez prouzrokovanih materijalnih pogrešnih iskaza, bilo da su usled prevare ili greške. Ovo uključuje ispunjavanje zahteva koji potiču iz Zakona br. 03/L-048 o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima i Uredbe br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Ministarka je odgovorna za obezbeđivanje nadzora nad procesom finansijskog izveštavanja Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine.

Odgovornost menadžmenta za usklađenost

Menadžment Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih sredstava Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine u skladu sa Zakonom o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima i svim drugim važećim pravilima i propisima.³

Odgovornost generalnog revizora za reviziju GFI-a

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje o tome da li finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalne pogrešne iskaze, bilo da su usled prevare ili greške, i da izdamo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uverenje je visok nivo uverenja, ali nije garancija da će revizija sprovedena u skladu sa ISSAI-ma otkriti svaki materijalni pogrešan iskaz koji može postojati. Pogrešni iskazi mogu nastati usled prevare ili greške i smatraju se materijalnim ako se, pojedinačno ili zajedno, razumno može očekivati da će uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo zaključak revizije o usklađenosti nadležnih organa Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proističu iz važećeg zakonodavstva u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava, a koja se odnose na revidirani subjekt.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR-a i ISSAI, tokom cele revizije koristimo profesionalno rasuđivanje i skepticizam. Takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike materijalno pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, bilo zbog prevare ili greške, izrađujemo i sprovodimo revizorske postupke kao odgovor na te rizike i prikupljamo revizorske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za mišljenje. Rizik od neotkrivanja materijalno pogrešnog iskaza koji je rezultat prevare je veći nego kod onog koji je rezultat greške, jer prevara može obuhvatiti manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, pogrešna predstavljanja ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenjujemo rizike neusklađenosti sa autoritetima, bilo zbog prevare ili greške, izrađujemo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike i

pribavljamo revizorske dokaze koji su dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa autoritetima. Rizik od neotkrivanja slučaja neusklađenosti sa autoritetima koji je rezultat prevare je veći nego kod onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, pogrešna predstavljanja ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola, falsifikovanje, namerne izostavke, pogrešna predstavljanja ili zaobilaženje unutrašnje kontrole.

- Obezbeđujemo da shvatimo unutrašnje kontrole relevantne za reviziju kako bismo izradili odgovarajuće revizorske procedure, ali ne sa ciljem izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnje kontrole Ministarstva industrije, preduzetništva i trgovine.
- Procenjujemo podobnost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je uradilo menadžment.
- Procenjujemo celokupno prikazivanje, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, za obezbeđivanje da finansijski izveštaji prikazuju osnovne transakcije i događaje na istinit i objektivan način.

Između ostalog, komuniciramo sa Menadžmentom i onima koji su odgovorni za upravljanje u vezi sa planiranim delokrugom i vremenom revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući neki značajan nedostatak u unutrašnjoj kontroli koje identifikujemo tokom revizije.

Na osnovu pitanja komunicirana menadžmentu, utvrđujemo ona pitanja koja su bila od značajnija u reviziji finansijskih izveštaja za tekući period i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Revizorski izveštaj se objavljuje na veb stranici NKR-a, osim informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke⁴

Tokom revizije, uočili smo oblasti za poboljšanje, uključujući unutrašnju kontrolu, koje su predstavljene u nastavku na vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka.

Najproblematične oblasti odnose se na neobjektivno izveštavanje potencijalnih obaveza i neplaćenih obaveza u godišnjim finansijskim izveštajima.

Sa aspekta usklađenosti sa zakonodavstvom, ministarstvo treba da pojača kontrole u prijemu i verifikaciji računa, kako bi se izbegle neosnovane obaveze, sudski sporovi i dvostruke isplate.

Manjkavosti su takođe identifikovani u planiranju i sprovođenju ugovora, uključujući upravljanje ugovorima putem platforme za e-nabavke. Vođenje radnih mesta sa vršiocima dužnosti nakon zakonski dozvoljenih rokova ostaje i dalje izazovno pitanje za efikasnije upravljanje aktivnostima i postizanje ciljeva ministarstva.

U oblasti imovine, uprkos ustanovljenom napretku, pitanje koje ostaje je prenos vlasništva nad imovinom na nadležne opštine, nakon završetka investicionog procesa od strane ministarstva. Štaviše, izveštaj o popisu nije usklađen sa registrima imovine.

Ovaj izveštaj je rezultirao sa osam (8) preporuka, od kojih su tri (3) nove preporuke, četiri (4) ponovljene i jedna (1) delimično ponovljena. Mi ćemo pratiti (pregledaćemo) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Dokle za status preporuka iz prethodne godine i nivo njihovog sprovođenja, videti Poglavlje 5.

2.1 Pitanja koja utiču na revizorsko mišljenje

Pitanje B1 - Netačno izveštavanje potencijalnih obaveza

Nalaz Član 18 Uredbe Ministarstva finansija br. 01/2017 obavezuje budžetske organizacije da prijave sve potencijalne obaveze u GFI-u. Potencijalna obaveza je obaveza koja će se materijalizovati tek nakon nastanka određenih budućih događaja.

Identifikovali smo da su potencijalne obaveze u izveštajima precenjene za 240.500 €, kao što sledi:

- Dva predmeta u vrednosti od 217.897 € nisu uklonjena iz registra potencijalnih obaveza iako su sudski postupci u ovim slučajevima završeni drugostepenom odlukom Trgovinskog suda;
- U registru potencijalnih obaveza greškom je obuhvaćen predmet vredan 22.603 €, koji se odnosi na tužbu koju je ministarstvo pokrenulo protiv druge strane i kao takav predstavlja potencijalnu imovinu, a ne potencijalnu obavezu, kako je prikazano.

Do ove situacije je došlo kao rezultat nedostatka komunikacije i neažuriranih informacija od strane pravnog odeljenja, koje je imalo česte promene u upravljanju. Takođe je nedostajala komunikacija sa Državnom Advokaturom kao predstavnika ministarstva u sudskim postupcima.

Uticaj Netačno izveštavanje uticalo je na precenjivanju potencijalnih obaveza u GFI-ovima za 2025. godinu.

Preporuka B1 Ministarka treba da obezbedi efikasne kontrole i mehanizme komunikacije između pravnog odeljenja, finansija i Državne Advokature, sa namerom obezbeđivanja ažuriranih informacija o statusu i sadržaju sudskih predmeta.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B2 - Potcenjivanje neplaćenih obaveza u GFI-u

Nalaz Član 17.3 Uredbe Ministarstva finansija br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju propisuje: Budžetske organizacije moraju izveštavati sve obaveze za izveštajnu godinu.

Dva sporazuma o sufinansiranju potpisana 18.12.2025.godine iz šeme grantova u sektoru kreativnih industrija između KIESA i dva korisnika u iznosu od 20.000 € i 16.443 € nisu prikazana kao obaveze u GFI-u

za 2025. godinu. Međutim, plaćanja za ove sporazume su izvršena početkom 2026. godine, kao otpis ovih obaveza.

Razlog za neizveštavanja obaveza u GFI-u je bio rezultat manjkavosti u kontrolama i nedostatka odgovarajuće komunikacije između odeljenja.

Uticaj

Neprikazivanje neplaćenih obaveza dovelo je do potcenjivanja obaveza i posledično do njihovog netačnog prikazivanja u finansijskim izveštajima.

Preporuka B2

Ministarka treba da obezbedi, preko finansijskog menadžera, efikasniju koordinaciju između odeljenja u izveštavanju o obavezama sa ciljem da u GFI-u bude obelodanjena tačna vrednost neplaćenih obaveza.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.2 Pitanja koja utiču na zaključak o usklađenosti

Pitanje A1 - Slabosti u prijemu računa i izvršavanju isplata

Nalaz

Finansijska uredba br. 01/2013 – naime član 24 propisuje da svi računi moraju biti primljeni sprovođenjem unutrašnjih procedura kontrole za cirkulaciju dokumentacije; 1.1 Da obezbedi da račun nije prethodno isplaćen; 1.2. Da se obezbedi prijem robe/usluga od strane ovlašćenog službenika/komisije; 1.3 Račun treba biti protokolisan i evidentiran u knjizi računa.

Identifikovali smo nedostatke u prijemu računa i obradi isplata na sledeći način:

- Za ugovor „Izgradnja infrastrukture u Industrijskoj zoni 2 – Opšti park Glogovac“, MIPT je, preko menadžera ugovora, dana 09.12.2025. godine, primio i evidentirao račun u iznosu od 170.284 € za IV situaciju radova bez izveštaja o prijemu radova (račun je izveštavan kao neplaćena obaveza u GFI). Štaviše, za ovaj ugovor, MIPT je dana 13.10.2025. godine primio odluku Agencije za sprečavanje korupcije kojom se traži raskid ovog ugovora. Ugovor nije raskinut nakon što je MIPT podneo tužbu sudu za izricanje mere obezbeđenja i obustavu izvršenja odluke. Zahtev ministarstva za obustavu izvršenja ove odluke (nalog za meru obezbeđenja) takođe su odbili Osnovni i Apelacioni sud. Spor u vezi sa ovim ugovorom je i dalje u toku dok smo bili u reviziji (april 2026. godine).
- Za ugovor „Izgradnja infrastrukture u industrijskom parku Opteruša“, MIPT je u martu primio račun od 28.057 € bez izveštaja o prijemu radova od strane menadžera ugovora i ovaj račun je prikazana kao obaveza u GFI-U za 2025. godinu. U junu 2025. godine, MIPT je jednostrano raskinuo ugovor sa ekonomskim operaterom. U konačnom izveštaju koji je sastavio MIPT radi utvrđivanja stanja u vezi sa izvedenim radovima i izvršenim isplatama (uključujući i kazne koje je MIPT primenio za kašnjenja) proizilazi da EO duguje MIPT-u 14.049 €. Za ovaj ugovor, EO je podneo tužbu sudu i imamo otvoren spor.
- Sudski spor oko računa u vezi sa ugovorom „Izgradnja infrastrukture u industrijskom parku u Budrigi“, u iznosu od 112.226 €, izgubio je MIPT kao rezultat lošeg upravljanja procesom prijema računa. Kako je detaljno navedeno u revizorskom izveštaju iz prethodne godine, spor oko neplaćanja računa od strane MIPT-a bio je zahtev da ekonomski operater promeni datum računa, jer je prijem radova izvršila komisija pet meseci nakon prijema ove računa. Radi izvršenja plaćanja, od ekonomskog operatera je zatraženo da poništi početnu račun i

izda nov račun samo sa promenom datuma računa. EO je odbio da poništi početni račun sa obrazloženjem da je prijavio knjige prodaje PAK-u i pokrenuo sudski postupak za naplatu duga. Kao rezultat toga, u martu 2025. godine, izvršena je uplata putem sudske odluke po ovom računu u iznosu od 130.177 €, čime je plaćena dodatna kamata i sudski troškovi u iznosu od 17.951 €.

- Za ugovor „Vozila pod zakup“, Ministarstvo je putem naloga za izvršenje izvršilo isplatu računa u iznosu od 706 € (uključujući troškove kamate). Istu račun je naknadno isplatio Ministarstvo finansija. Ministarstvo je obavestilo Ministarstvo finansija o ovom slučaju, ali još uvek nisu preduzete mere za vraćanje sredstava od strane ekonomskog operatera.

Ova situacija je rezultat nedostatka efikasnih kontrola u procesu prijema računa. Prijem i evidentiranje računa bez prateće dokumentacije i nedostatak odgovarajuće komunikacije između odeljenja uzrokuju stalne sudske sporove.

Uticaj

Ove manjkavosti su rezultirali dodatnim rashodima za budžet Ministarstva, tekućim sporovima i povećanjem potencijala za nove sudske sporove sa EO-ima.

Preporuka A1

Ministarka treba da ojača unutrašnje kontrole tako što će osigurati da se svaki račun prima i obrađuje tek nakon formalnog prijema radova i relevantne dokumentacije, da izbegava priznavanje neosnovanih obaveza i da preduzme mere za vraćanje sredstava pogrešno isplaćenih dva puta.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje C1 - Nedostatak prenosa nefinansijske kapitalne imovine nadležnim opštinama

Nalaz

Uredba MF-br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom u članu 13 propisuje da „Sve transakcije nastale tokom kupovine ili izgradnje nefinansijske imovine za druge budžetske organizacije moraju biti evidentirane u registrima finansijske organizacije u kategoriji tekućih investicija. U trenutku kada nefinansijska imovina prođe sva pravila i procedure isporuke, finansijska budžetska organizacija zatvara račun tekućih investicija. Primajuća budžetska organizacija evidentira primljenu nefinansijsku imovinu u svojim registrima nefinansijske imovine“.

Administrativno uputstvo MF-br. 04/2019 o definisanju kapitalnih projekata i klasifikaciji rashoda kapitalnih projekata, odnosno tačka 3 člana 8, između ostalog, propisuje da se rashodi u fazi realizacije projekta (faza projektovanja, planiranja i nabavke) klasifikuju kao kapitalni rashodi.

U dva slučaja, MIPT nije preneo sredstva nadležnim opštinama nakon završetka investicija, a ti slučajevi uključuju:

- Projekat „Izgradnja infrastrukture u industrijskom parku u Široki“ završen je u septembru 2021. godine, ali vlasništvo nije preneto na opštinu Suva Reka kao što je to bio slučaj sa drugim projektima uložnim u industrijske parkove. Štaviše, ova investicija se pojavljuje kao imovina u upotrebi ministarstva, sa neto vrednošću od 2.357.162 €. Prema sporazumu o saradnji između Ministarstva i opštine, pravni imovinski odnosi za ovaj projekat su u nadležnosti opštine, a prihode od poslovnih zakupnina prikuplja opština; i
- Iz projekta „Izgradnja infrastrukture u Industrijskom parku Budrika“, uplata od 9.350 € za pregledanje glavnog projekta za poslovni park Budrika nije prebačena nadležnoj opštini. Ovo je i dalje bilo navedeno kao tekuća investicija u registru ministarstva iz 2018. godine.

Do nedostatka prenosa vlasništva je došlo zbog nedostatka unutrašnjih kontrola, kao i zbog neizvesnosti u vezi sa prenosom vlasništva nad investicijama.

Uticaoj	Ova situacija stvara nejasnoću u upravljanju i kontroli imovine, kao i u njihovom izveštavanju u registrima imovine.
Preporuka C1	Ministarka treba da obezbedi da se za projekte koji su završeni i za koje je izvršen tehnički prijem, vlasništvo prenese na nadležne opštine. Takođe, budući sporazumi za investicione projekte treba da sadrže jasne odredbe o tretiranju vlasništva i kapitalizaciji investicija, kako bi se izbegle nejasnoće u ovoj oblasti.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje A2 - Manjkavosti u planiranju i upravljanju ugovorima

Nalaz	član 70.23 Uredbe br. 001/2022 o javnim nabavkama propisuje: Menadžer ugovora upravlja obavezama i dužnostima ugovornog autoriteta navedenim u ugovoru i osigurava da Ekonomski operater izvršava ugovor u skladu sa uslovima navedenim u ugovoru.
--------------	--

MIPT je potpisao ugovor „Renoviranje kancelarija KIESA“ dana 17.10.2025. godine, u iznosu od 171.603 €. Prema posebnim uslovima ugovora, rok za završetak radova je utvrđen na najviše 60 kalendarskih

dana od izdavanja naloga za početak radova od strane menadžera ugovora.

Ministarstvo nije izdalo nalog za početak radova iako je prošlo 5 meseci od potpisivanja ugovora. Ekonomski operater je, nakon potpisivanja ugovora, izrazio spremnost da otpočinja radove i dva puta se obraćao ugovornom autoritetu radi dobijanja naloga za radove. Međutim, ugovorni autoritet nije stvorio uslove za početak realizacije ugovora, uz obrazloženje da nije pronađeno rešenje za preseljenje osoblja iz prostorija koje treba renovirati.

Uprkos ovim okolnostima, do kraja naše revizije (mart 2026. godine), ministarstvo nije preduzelo mere za izmenu i dopunu ugovora radi produženja roka. Takođe, obezbeđenje za izvršenje je istekao u januaru 2026. godine, a nisu preduzete mere za produženje njenog važenja.

Neuspeh u otpočinjanju ugovorenih radova je rezultat lošeg planiranja i nemogućnosti UA da stvori neophodne preduslove za sprovođenje ugovora.

Uticaoj

Neotpočinjanje radova po ugovoru i isteka obezbeđenja za izvršenje povećavaju finansijski rizik za UA-a, jer ne postoji zaštita u slučaju neizvršenja ugovora, kao ni pravni rizik od mogućih sporova ili zahteva za nadoknadu štete od strane izvođača radova.

Preporuka A2

Ministarka, preko menadžera ugovora, treba da obezbedi stvaranje neophodnih uslova za početak radova. Takođe, treba da se uradi izmena i dopuna ugovora treba izmeniti kako bi se produžio rok i obezbedio kontinuitet obezbeđenja izvršenja.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

Pitanje B3 - Vođenje radnih mesta sa vršiocima dužnosti/zamenicima

Nalaz

Prema Zakonu br. 08/L-294 o izmenama i dopunama Zakona br. 08/L-197 o javnim službenicima, odnosno član 9, stav 4, predviđa da upražnjeno radno mesto ne može biti zamenjeno vršiocem dužim od dve (2) godine.

Prema podacima dobijenim od odeljenja za ljudske resurse, MIPT je imao 29 pozicija sa odlukama o vršiocu dužnosti/zameni.

Identifikovali smo da su u tri slučaja službenici obavljali poziciju kao zamenici duže od dve (2) godine. Pozicije sa zamenicima su obavljane u periodu od 30-36 meseci.

Štaviše, odluke o imenovanju kao zamenik za dotične službenike donete su 2023. godine na osnovu zakona koji je već ukinut, a nije izvršeno usklađivanje sa novim zakonskim okvirom, naime sa Zakonom o javnim službenicima (Osnovni zakon 08/L-197 i Zakon 08/L-294 o izmenama i dopunama osnovnog zakona).

Do ove situacije je došlo kao rezultat nedostatka izvođenja procedura zapošljavanja za popunjavanje redovnih pozicija, kao i nepreduzimanja radnji za sagledavanje odluka i njihovo usklađivanje sa novim zakonskim okvirom.

Uticaj

Vođenje pozicija sa vršiocima dužnosti duže od zakonski propisanog mandata rizikuje da će različite pozicije obavljati službenici koji ne ispunjavaju potrebne kriterijume za odgovarajuće pozicije.

Preporuka B3

Ministarka treba da obezbedi da se preduzmu sve zakonske mere za popunjavanje upražnjenih pozicija i da se izbegne zadržavanje redovnih pozicija sa vršiocima duži od zakonski dozvoljenog mandata.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3 Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.3.1 Kapitalne investicije

Konačni budžet za kapitalne investicije iznosio je 2.623.834 €, od čega je 1.318.253 € potrošeno u 2025. godini. Rashodi u ovoj kategoriji se uglavnom odnose na isplate izvršene po ugovorima za investicije u industrijske parkove, renoviranje objekata i izvršenje sudskih odluka.

Pitanje A3 - Nekorišćenje sistema e-nabavki za modul ugovora

Nalaz Prema Uredbi br. 001/2022 RKJN-a, tačnije članu 70.1 i stavu 70.24.f, upravljanje ugovorima mora se sprovoditi putem elektronske platforme za javne nabavke (E-nabavke). Ovaj stav propisuje da je menadžer ugovora dužan da obezbedi da se svi zapisi o upravljanju ugovorima pripreme, održavaju i arhiviraju u modulu za upravljanje ugovorima u sistemu elektronskih javnih nabavki.

Tokom testiranja postupaka javnih nabavki, potvrdili smo da proces upravljanja i sprovođenja ugovora u MIPT-u nije izvodne kroz relevantne module elektronske platforme za javne nabavke, kako je to propisano važećim propisima.

To dolazi uglavnom kao rezultat zaobilaženja zakonskih obaveza, kao i nedostatka dovoljnog znanja i obuke u vezi sa korišćenjem elektronskih modula za upravljanje i procenu ugovora.

Uticaj Neizvođenje procesa putem elektronske platforme čini upravljanje ugovorima manje transparentnim i sprečava menadžment da blagovremeno dobija informacije o napretku i učinku ugovora.

Preporuka A3 Ministarka treba da obezbedi da se upravljanje ugovorima i evaluacija učinka izvođača radova sprovode putem platforme za elektronske nabavke, u skladu sa zakonskim zahtevima.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

2.3.2 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost prikazana u GFI-u za kapitalne imovine je 12.406.843€, nekapitalne imovine je 116.639€, i zaliha od 3.790€.

Pitanje B4 - Neusklađivanje izveštaja o popisu imovine sa registrima imovine

Nalaz

Član 19.4 Uredbe br. 02/2013 o upravljanju nefinansijskom imovinom, propisuje da se inventar mora sprovesti na kraju svake godine od strane Odbora za inventar, koji je odgovoran za: popis sve nefinansijske imovine u vlasništvu i pod kontrolom budžetske organizacije, fizičku i kvalitativnu proveru stanja nefinansijske imovine, upoređivanje stanja popisa sa stanjem registara nefinansijske imovine i izradu opšteg izveštaja na osnovu pojedinačnih izveštaja Odbora za popis nefinansijske imovine.

Komisija za popis je sprovela popis imovine za 2025. godinu, gde je sastavila sveobuhvatni izveštaj o nefinansijskoj imovini, ali nije dalje uskladila popisano stanje sa stanjem u registrima nefinansijske imovine i da se izveštavanje o imovini u GFI-u vrši prema računovodstvenim registrima. U vezi sa ovim pitanjem, preporuke su date u prethodnim godinama, ali ovaj proces još uvek nije sproveden u skladu sa zahtevima važećeg propisa.

Ova situacija je uglavnom bila zbog nedostatka znanja komisija za popis imovine u vezi sa zahtevima propisa o upravljanju imovinom i nedostatka koordinacije između relevantnih odeljenja MIPT-a za konačno evidentiranje imovine Ministarstva.

Uticaj

Nedostatak usklađivanja imovine onemogućava upoređivanje rezultata popisa sa statusom registara imovine, stoga vrednost imovine u GFI-u može da ne bude tačna.

Preporuka B4

Ministarka treba da obezbedi da komisija za popis imovine ima potpuno znanje i informacije o svoj imovini koja je u upotrebi i u vlasništvu ministarstva, i nakon sastavljanja opšteg izveštaja o popisu imovine, mora da uporedi stanje popisa sa stanjem u registrima nefinansijske imovine kako bi se ispravile eventualne greške, i da se sve ovo završi pre pripreme GFI-a.

Odgovor Menadžmenta Entiteta (Slažu se)

3 Pitanja rešena tokom procesa revizije

Tokom revizije, identifikovano je nekoliko pitanja koji su saopšteni menadžmentu i efikasno rešeni tokom tekuće revizije. Oni ne zahtevaju nikakve dalje mere i prijavljeni su samo u svrhu dokumentovanja predmetne komunikacije, preduzetih mera i njihovih rezultata. To su sledeća pitanja:

Materijalna pitanja koja smo identifikovali i ispravili tokom revizije

Pitanje 1   **Netačnost u prikazivanju podataka u GFI-u.**

Nalaz   U GFI za 2025. godinu MIPT-a, identifikovano je nekoliko netačnosti u prikazivanju podataka u godišnjim finansijskim izveštajima, koje smo otkrili u nastavku:

- U članu 16, Izveštaj o potraživanjima - Stanje računa potraživanja, odnosno, stanja za prethodne godine 2024. i 2023. su pogrešno prikazana, gde je za 2024. godinu postojala potcenjenost stanja potraživanja za 316.269 €, a za 2023. godinu potcenjenost za 298.966 €;
- U članu 14, Izveštaj o izvršenju budžeta – odnosno priliv gotovine nisu prikazani „Prihodi iz prethodne godine, u iznosu od 20.255 €; i
- Vrednost određenih donatorskih grantova od 500.000 € prikazana u članu 14 – Izveštaj o izvršenju budžeta nije bila u skladu sa vrednošću objavljenom u napomeni 11, te je posledično vrednost grantova u napomeni precenjena za 17.000 €.

Potrebna radnja   Od menadžmenta subjekta je zatraženo da preduzmu radnje za ispravljanje godišnjih finansijskih izveštaja kako bi tačno prikazali finansijsko stanje u skladu sa pravilima finansijskog izveštavanja.

Rezultat   Menadžment je preduzeo korektivne mere za istinit i objektivan prikaz GFI-a tokom procesa revizije i uradio je ispravke u vezi pitanja koje smo predložili. Ove greške su rezultirale zbog nefunkcionisanja unutrašnjih kontrola, prema tome vam skrećemo pažnju da ako se ove greške ponove u GFI-u naredne godine, onda će to rezultirati preporukom u revizorskom izveštaju.

4 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju predstavili smo sažetak informacija o izvorima budžetskih sredstava, trošenju sredstava i prikupljenim prihodima, po ekonomskim kategorijama. To je ilustrovano sledećim tabelama i grafikonima:

Tabela 1. Rashodi po izvorima budžetskih sredstava (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet ⁵	Rashodi za 2025. godinu	Rashodi za 2024. godinu	Rashodi za 2023. godinu
Izvori sredstava	28.570.046	25.772.126	16.653.994	12.132.996	33.912.794
Vladini grantovi – Budžet	28.570.046	25.255.401	16.166.748	12.130.719	27.434.081
Finansiranje zaduživanjem	0	0	0	0	6.478.712
Spoljne donacije	0	516.724	487.245	2.277	0

Konačni budžet je niži od početnog budžeta za 2.797.920 €. Ova promena je rezultat vladinih odluka o raspodeli budžetskih sredstava, prihoda dobijenih od donatorskih fondova i skresanje budžeta usled vladinih odluka o uštedama.

U 2025. godini, MIPT je potrošio 65% konačnog budžeta ili 16.653.994 €, sa povećanjem od 14% u odnosu na 2024. godinu. Međutim, sprovođenje budžeta ostaje na nezadovoljavajućem nivou.

Objašnjenja za trenutnu poziciju detaljno su opisana u nastavku.

Tabela 2. Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	Rashodi za 2025. godinu	Rashodi za 2024. godinu	Rashodi za 2023. godinu
Rashodi sredstava po ekonomskim kategorijama	28.570.046	25.772.126	16.653.994	12.132.996	33.912.794
Plate i dnevnice	2.686.005	2.576.190	2.571.449	2.258.481	2.120.076
Robe i usluge	7.259.761	5.112.114	2.625.242	1.651.971	10.414.455
Komunalije	158.280	68.280	48.194	75.969	98.041
Subvencije i transferi	8.246.000	10.445.542	10.248.380	6.497.071	18.754.543
Kapitalne investicije	10.220.000	7.570.000	1.160.729	1.649.504	2.525.678

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama data su u nastavku:

Konačni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 109.815 €. Ova promena je rezultat odluke Vlade o raspodeli budžetskih sredstava u iznosu od 85.672 € (uz povećanje koeficijenta za 0,5 jedinica), kao i odluke o uštedama u budžetu u iznosu od 195.487 €. Konačno izvršenje budžeta u ovoj kategoriji bilo je oko 100%;

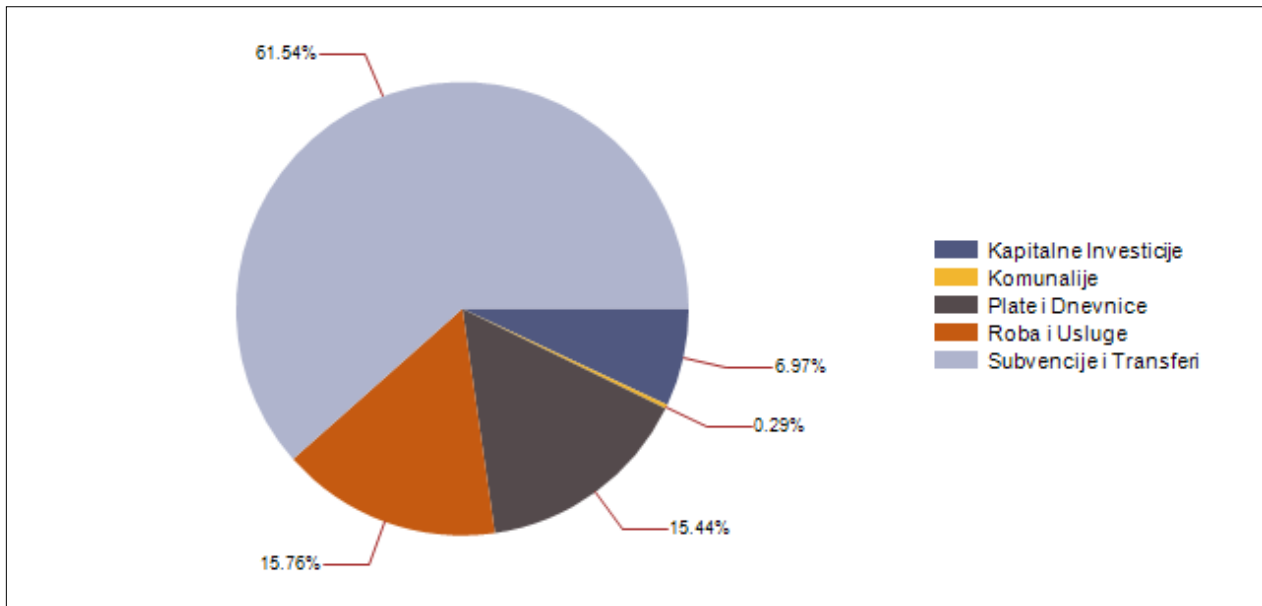
Konačni budžet za robe i usluge u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 2.147.647 €. Smanjenje je izvršeno kroz odluke Vlade o uštedama u budžetu u iznosu od 2.164.372 €, dok su donacije povećale početni budžet za 16.725 €. Konačno izvršenje budžeta u ovoj kategoriji bilo je oko 51%. Nizak nivo izvršenja bio je posledica neuspeha tenderskog postupka za ugovor o isporuci pšenice za potrebe državnih rezervi.

Konačni budžet za komunalije u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 90.000 € kroz odluku Vlade o uštedama u budžetu. Konačno izvršenje budžeta u ovoj kategoriji bilo je 71%;

Konačni budžet za subvencije i transfere u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 2.199.542 €. Ovo povećanje je rezultat prenosa sredstava u iznosu od 2.300.000 € iz kategorije kapitalnih investicija, za finansijsku podršku mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP) za kupovinu naprednih proizvodnih i prerađivačkih mašina; povećanja budžeta kao rezultat prihoda dobijenih od donatora u iznosu od 500.000 €, kao i smanjenja budžeta u iznosu od 600.458 € kroz odluku Vlade o uštedama. Izvršenje budžeta u ovoj kategoriji bilo je 98%.

Konačni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom smanjen je za 2.650.000 €. Promene su se dogodile odlukama Vlade o budžetskim uštedama u iznosu od 350.000 €, a sredstva u iznosu od 2.300.000 € prebačena su u kategoriju subvencija i transfera. Konačno izvršenje budžeta u ovoj kategoriji bilo je samo 15%. Ovaj loš budžetski učinak je uglavnom rezultat neuspeha i kašnjenja u ugovaranju planiranih projekata, kao rezultat žalbi tokom tenderskih procesa.

Grafikon 1. Rashodi prema ekonomskim kategorijama za 2025. godinu.

Prihodi koje je MIPT ostvario u 2025. godini iznosili su 2.192.704 €. Oni se odnose na registraciju zaloga, industrijsku svojinu, prihode od licenci za profesionalne usluge, licence za uvoz nafte, licence za uvoz duvana, prihode od zakupnine i ostale prihode.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Konačni budžet	Primanja 2025.	Primanja 2024.	Primanja 2023.
Ukupni prihodi	3.117.206	3.117.206	2.192.704	2.059.878	2.105.854
Neporeski prihodi	3.117.206	3.117.206	2.172.449	2.059.878	2.105.854
Ostali prihodi	0	0	20.255		

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije o GFI-u MIPT-a za 2024. godinu rezultirao je osam (8) preporuka. MIPT je pripremio Akcioni plan za sprovođenje datih preporuka.

Do kraja naše revizije za 2025. godinu, tri (3) preporuke su sprovedene, jedna (1) je bila u toku, a četiri (4) još nisu sprovedene, kao što je prikazano na grafikonu 2.

Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one tretirane, videti Tabelu 4 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 2. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

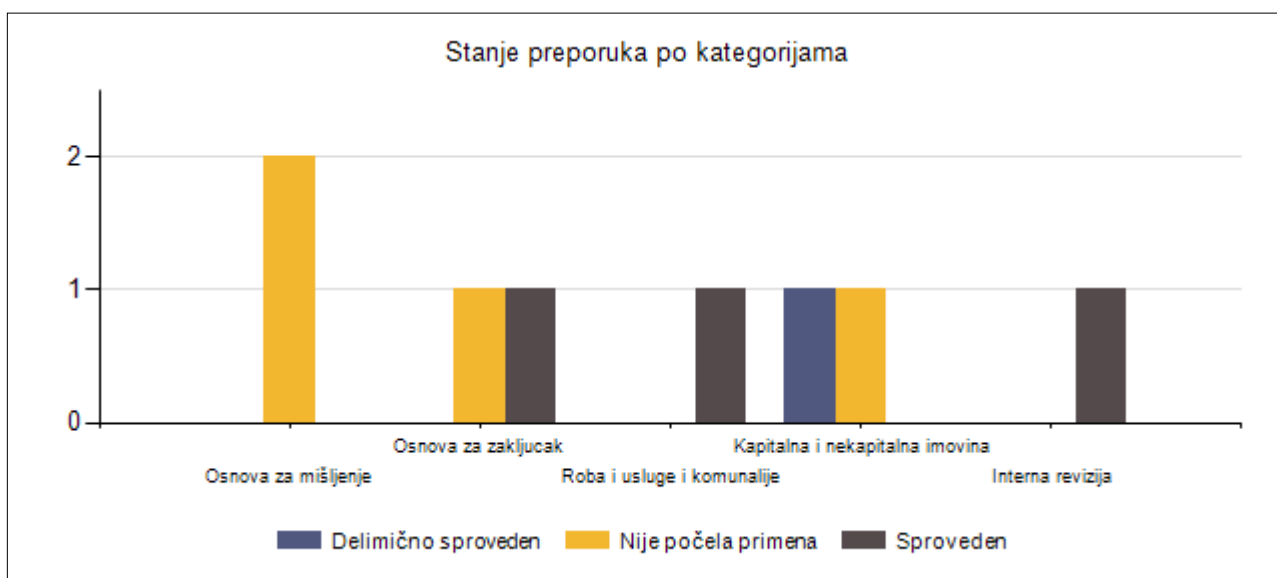

Tabela 4. Sažetak preporuka iz prethodne godine

Br..	Oblast revizije	Preporuke za 2024. godinu	Preduzete radnje	Status
1.	Osnova za mišljenje	Ministarka treba da obezbedi, preko menadžera finansija, efikasniju koordinaciju između odeljenja u prijavljivanju neplaćenih računa kako bi se tačna vrednost neplaćenih obaveza otkrila u GFI-u.	I ove godine smo identifikovali ne izveštavane obaveze u GFI-u.	Sprovođenje nije počelo.
2.	Osnova za mišljenje	Ministarka treba da obezbedi efikasne kontrole i bolju koordinaciju između pravne i finansijske službe kako bi se osiguralo da se evidencija o potencijalnim obavezama vodi bez	I ove godine smo ustanovili da je registar potencijalnih obaveza precenjen.	Sprovođenje nije počelo.

		grešaka i da unosi u GFI budu tačno prikazani.		
3.	Osnova za zaključak	Ministarka mora da osigura da se preduzmu sve zakonske mere kako bi se pozicije popunile vršiocima dužnosti na redovnim pozicijama.	I ove godine smo identifikovali slučajeve zauzimanja radnih mesta kod vršilaca dužnosti izvan zakonski dozvoljenog roka.	Sprovođenje nije počelo.
4.	Osnova za zaključak	Ministarka treba da obezbedi efikasan nadzor kako bi se sprečila bilo kakva odstupanja od kriterijuma utvrđenih u potpisanim sporazumima ili smernicama svakog relevantnog poziva za subvencije. Isto tako, u slučajevima utvrđenih povreda, moraju se preduzeti sve zakonske mere.	U pozivima za subvencije za 2025. godinu, entitet je primenio izmene kriterijuma javnog poziva (Vodič za prijavu), stoga ove godine nismo identifikovali takva odstupanja.	Sprovedeno
5.	Robe, usluge i komunalije	Ministarka treba da obezbedi da svaka isplata nerezidentim licima podleže porezu po odbitku od 5%, kako je predviđeno zakonom. Takođe treba preduzeti konkretne korake kako bi se osiguralo da preostala isplata za gore pomenuti ugovor podleže porezu po odbitku za ceo ugovor.	Ove godine nismo identifikovali takve slučajeve. Što se tiče slučaja identifikovanog u prethodnoj godini, poreski odbitak je primenjen na ceo ugovor u poslednjem računu.	Sprovedeno
6.	Imovina	Ministarka treba da obezbedi da se za projekte koji su završeni i za koje su izvršeni tehnički prijemi, izvrše potrebna prilagođavanja u registrima imovine kako bi njihova vrednost u registrima bila prikazana u skladu sa propisom.	Ministarstvo je preduzelo nekoliko mera i određeni broj završenih projekata je poslat na prenos nadležnim opštinama, a tekući	Delimično Sprovedeno

			investicioni računi u registru imovine Ministarstva su zatvoreni. Međutim, identifikovali smo i nekoliko projekata za koje vlasništvo još uvek nije preneto na opštine.	
7.	Imovina	Ministarka treba da osigura da komisija za popis imovine ima potpuno znanje i informacije o svoj imovini koja je u upotrebi i u vlasništvu ministarstva, i nakon sastavljanja opšteg izveštaja o popisu imovine, mora da uporedi stanje inventara sa stanjem u registrima nefinansijske imovine kako bi se ispravile eventualne greške, i da se sve ovo završi pre pripreme GFI-a.	Ni ove godine izveštaj o popisu nije usklađen sa registrom imovine.	Sprovođenje nije počelo.
8.	Interna revizija	Ministarka treba da obezbedi da Odbor za reviziju održava redovne sastanke kako bi sproveo efikasan nadzor i podršku Jedinici za internu reviziju, osiguravajući nezavisnost ove jedinice.	Tokom 2025. godine, Odbor revizije je bio funkcionalan.	Sprovedeno

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednostiprovladava verzija na albanskom jeziku.

Vlora Spanca, generalna revizorka

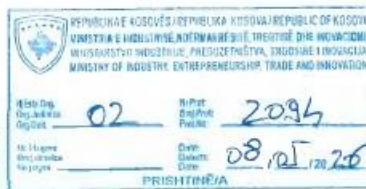
Faruk Rrahmani, direktor revizije

Fjolla Bakalli Sadiku, vođa tima

Flora Berisha, članica tima

Veton Misiri, član tima

Dodatak I: Potvrdno pismo

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Industrisë, Ndërmarrësisë, Tregtisë dhe Inovacionit
Ministarstvo Industrije, Preduzetništva, Trgovine i Inovacija - Ministry of Industry,
Entrepreneurship, Trade and Innovation

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2025
dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Ministrisë së Industrisë, Ndërmarrësisë, Tregtisë dhe Inovacionit, për vitin 2025
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit.
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për zbatimin e tyre.

Z. Artan Demolli

U.d. Sekretar i Përgjithshëm

Datë: 8 Maj 2026

Dodatak II: Objašnjenje u vezi različitih vrsta mišljenja koje primenjuje NKR i drugih delova revizorskog izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁶ treba da sadrži mišljenje o finansijskim izveštajima, zasnovano na zaključcima izvedenim iz dokaza prikupljenih tokom revizije. Kada se revizija sprovodi radi procene takođe usklađenosti sa drugim zakonodavstvom i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa autoritetima⁷, rezultirajući sa zaključkom o usklađenosti.

Da bi se došlo do zaključka da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nemodifikovano, revizor treba da bude uveren da rezultati revizije uključuju, ili ne uključuju, materijalne ili sveobuhvatne pogrešne iskaze, ili takve moguće pogrešne iskaze, kao što bi se očekivalo u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešan iskaz je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja stavke finansijskog izveštaja i kolicne, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja potrebnog da bi stavka bila u skladu sa važećim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešni iskazi mogu nastati zbog greške ili prevare.

(odvojeno od ISSAI 200)

Obrazac za mišljenje

Nemodifikovano mišljenje

Formuliše se kada se ne otkriju pogrešni iskazi ili neusklađenosti; kada se otkriju pogrešne iskaze ili neusklađenosti, bilo pojedinačno ili zbirno, ali nisu jednake ili prelaze nivo materijalnosti za finansijske izveštaje u celini; ili kada pogrešan/i iskaz(i) i/ili neusklađenosti otkrivene u okviru određene klase transakcija nisu jednake ili prelaze donji nivo materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako ne postoji ograničenje delokruga ili kada ograničenje obima ne vodi do izbegavanja materijalnog/ih iskaza ili i/ili neusklađenost(i).

Ograničenje delokruga nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizorskih dokaza da zaključi da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno pogrešne iskaze.

Revizor treba da izrazi **nemodifikovano mišljenje** ako dolazi do zaključka da su finansijski izveštaji pripremljeni, u svim značajnim aspektima, u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Modifikacija mišljenja u izveštaju revizora

Revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizora ako se utvrdi da, na osnovu dokaza dobijenih revizijom, finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalne pogrešne iskaze i/ili neusklađenosti, ili nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizorskih dokaza da zaključi da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalne pogrešne iskaze i/ili neusklađenosti.

Modifikovano mišljenje može biti:

- Kvalifikovano,
- Negativno, ili
- Uzdržavanje od mišljenja

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada su otkrivene pogrešne iskaze i/ili neusklađenosti, bilo pojedinačno ili zajedno, koje su jednake ili prevazilaze nivo materijalnosti za finansijske izveštaje u celini; ili kada je pogrešna iskaza i/ili neusklađenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija jednaka ili prevazilazi najniži nivo materijalnosti utvrđen za ovu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako postoji ograničenje obima, što možda neće dovesti do izbegavanja materijalnih pogrešnih iskaza.

Negativno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešne izjave i/ili neusklađenosti, pojedinačno ili zajedno, koje znatno prelaze nivo materijalnosti za finansijske izveštaje u celini; ili kada pogrešne izjave i/ili neusklađenosti otkrivene u određenoj klasi transakcija znatno prelaze najniži nivo materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

„Sveobuhvatno“ je pojam koji se koristi, u kontekstu pogrešnih iskaza i/ili neusklađenosti, da bi se opisali efekti pogrešnih iskaza i/ili neusklađenosti na finansijske izveštaje; ili mogući efekti pogrešnih iskaza i/ili neusklađenosti na finansijske izveštaje, ako ih ima, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljnih odgovarajućih revizorskih dokaza. Sveobuhvatni efekti na finansijske izveštaje su oni koji, po rasuđivanju revizora:

- a) nisu ograničeni na posebne elemente, račune ili stavke finansijskih izveštaja;
- b) ali ako su ograničeni, predstavljaju ili bi mogli predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) što se tiče obelodanjivanja, su neophodni za razumevanje finansijskih izveštaja od strane korisnika

Uzdržavanje od mišljenja

Formuliše se kada je ograničenje delokruga, tj. kada je nemogućnost pribavljanja dovoljnih odgovarajućih revizorskih dokaza, materijalne i sveobuhvatne prirode.

Paragrafi o isticanju pitanja i paragrafi o drugim pitanjima u izveštaju revizora

Ako revizor smatra da je potrebno skrenuti pažnju korisnika na pitanje predstavljeno ili obelodanjeno u finansijskim izveštajima koje je i važno i fundamentalno za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljni odgovarajući dokazi da to pitanje ne sadrži materijalno pogrešan iskaz u finansijskim izveštajima, revizor treba da uključi paragraf o isticanju pitanja u svoj izveštaj. Paragraf o isticanju pitanja treba da se odnosi samo na informacije predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba da:

- bude uključen odmah nakon mišljenja;
- bude naslovljen „Isticanje pitanja“ ili drugim odgovarajućim naslovom;
- sadrži jasnu referencu na pitanje koje se ističe i ukazuje gde se u finansijskim izveštajima mogu naći relevantna objašnjenja koja u potpunosti opisuju pitanje; i
- ukazuje da mišljenje revizije nije modifikovano u odnosu na pitanje koje se ističe.

Ako revizor smatra da je potrebno komunicirati neko pitanje, osim onog koje je predstavljeno ili obelodanjeno u finansijskim izveštajima, koje je, po revizorovom mišljenju, važno za korisnike u razumevanju revizije, revizorskih odgovornosti ili izveštaj revizije, i pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili propisom, treba pripremiti paragraf pod nazivom „Ostala pitanja“ ili drugi podobniji naslov. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah nakon mišljenja i nakon bilo kog paragrafa sa isticanjem pitanja.

Završne napomene

- ¹ Usklađenost sa autoritetima – poštovanje svih relevantnih zakona, pravila, propisa, standarda i dobrih praksi u javnom sektoru
- ² Ostali izveštaji su zahtev člana 8 Uredbe 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju.
- ³ Kolektivno se naziva usklađenost sa autoritetima
- ⁴ Pitanje A i Preporuka A - označavaju nova pitanja i preporuke
Pitanje B i Preporuka B - označavaju pitanja i preporuke koja se ponavljaju
Pitanje C i Preporuka C - označavaju delimično pitanja i preporuke koja se ponavljaju.
- ⁵ Konačni budžet – budžet koji je usvojila Skupština, a zatim ga je prilagodilo Ministarstvo finansija
- ⁶ Finansijski izveštaji u javnom sektoru takođe uključuju izveštaj(e) o izvršenju budžeta
- ⁷ Usklađenost sa autoritetima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.